

Sygn. akt VIII Gz 377/17

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy,

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Sędziowie: SO Piotr Sałamaj

SR del. Rafał Lila (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2017 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko G. G. i J. B.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt XI GNc 377/17

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Piotr Sałamaj SSO Agnieszka Woźniak SSR del. Rafał Lila

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XI Wydział Gospodarczy, uchylił nakaz zapłaty z dnia 11 kwietnia 2017 r. (pkt 1) i zawiesił postępowanie (pkt 2).

W uzasadnieniu wyjaśnił, że w sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który nie zostały skutecznie doręczone pozwanym.

Zarządzeniem z dnia 1 czerwca 2017 r. powód został wezwany do wskazania aktualnego adresu zamieszkania pozwanych, w terminie 21 dni, pod rygorem uchylenia nakazu zapłaty i zawieszenia postępowania. Zobowiązanie zostało doręczone powodowi w dniu 12 czerwca 2017 r. i nie zostało wykonane.

Sąd zaznaczył, że w systemie PESEL-SAD brak jest aktualnych adresów zamieszkania pozwanych.

Orzekając o uchyleniu nakazu zapłaty i zawieszeniu postępowania Sąd oparł się na treści art. 502¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 499 § 1 pkt. 4 k.p.c. oraz art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

Powyższe postanowienie zaskarżył powód, który domagał się jego uchylenia. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie:

- art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. przez jego błędną wykładnię skutkującą niewłaściwym zastosowaniem, polegającą na przyjęciu, że powód nie wskazał adresu pozwanych oraz że nie jest możliwe nadanie sprawie dalszego biegu, gdy brak jest informacji, że pozwani nie zamieszkują pod adresem wskazanym w pozwie;
- art. 139 k.p.c. przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy były ku temu podstawy, albowiem z adnotacji na korespondencji wynika „nie podjęto w terminie”. Powód prowadził korespondencję z pozwanymi pod podanymi w pozwie adresami, które nadto ujawnione są (...);
- art. 502¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 499 § 1 pkt 4 k.p.c. przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że adnotacja „nie podjęto w terminie” oznacza, że miejsce pobytu pozwanych nie jest znane i doręczenie nakazu nie mogło nastąpić w sytuacji, gdy brak jest informacji, że pozwani nie zamieszkują pod adresami wskazanymi w pozwie;

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zaznaczenia wymaga, że zakresem kognicji sądu odwoławczego w niniejszym postępowaniu objęta jest ocena zasadności wydania postanowienia z dnia 19 lipca 2017 r. o zwieszeniu postępowania. Dokonując oceny prawidłowości zawieszenia wobec przyjęcia, że powód nie wykonał zarządzenia zobowiązującego do wskazania adresów zamieszkania pozwanych należało rozważyć, czy sprawie rzeczywiście nie można było nadać dalszego biegu z uwagi na niemożność doręczenia odpisów pozwu i nakazu zapłaty.

W myśl regulacji zawartych w kodeksie postępowania cywilnego pismo sądowe co do zasady doręcza się stronie będącej osobą fizyczną w miejscu zamieszkania (art. 133 k.p.c.). Ponadto artykuł 138 k.p.c. reguluje tzw. doręczenie zastępcze, czyli doręczenie dokonywane do rąk osoby innej niż adresat. W razie niemożności doręczenia przesyłki w sposób przewidziany w przepisach poprzedzających - przepis art. 139 § 1 k.p.c. - zakłada, że pismo składa się w urzędzie pocztowym lub lokalu organu gminy, a zawiadomienie o tym umieszcza się na drzwiach mieszkania lub w skrzynce listowej ze wskazaniem, gdzie i kiedy pismo pozostawiono oraz z pouczeniem, że należy je odebrać w terminie siedmiu dni od dnia umieszczenia zawiadomienia, przy czym w przypadku bezskutecznego upływu tego terminu, czynność zawiadomienia należy powtórzyć.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że przesyłka sądowa została skierowana na wskazane przez powoda adresy pozwanych, pod którymi doręczyciel nie zastał adresatów, ani dorosłych domowników i wobec niemożności doręczenia tych przesyłek dokonał ich zwrotu do nadawcy z adnotacją „zwrot nie podjęto w terminie”. Nie oznacza to jednak, że prawidłowo awizowana przesyłka sądowa została skutecznie doręczona pozwanym stosownie do treści art. 139 § 1 k.p.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego doręczenie zastępcze dokonane w trybie art. 139 § 1 k.p.c. jest skuteczne, gdy miejsce zamieszkania adresata nie budzi wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 22 marca 1995 r., II CRN 4/95). Podstawowym warunkiem skuteczności doręczenia, o którym mowa w art. 139 § 1 k.p.c., jest prawidłowy adres osoby, do której pismo sądowe jest adresowane. Przepis ten zakłada bowiem, że adresat mieszka pod wskazanym adresem, a jedynie zachodzi niemożność doręczenia mu pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających.

(...) w rozumieniu art. 139 § 1 k.p.c. jest lokal w miejscowości, o jakiej mowa w art. 25-28 k.c., w którym adresat przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Z okoliczności ustalonych w rozpoznawanej sprawie wynika, że pozwani nie figurują w rejestrze (...) -SAD jako zameldowani aktualnie na pobyt stały bądź czasowy trwający ponad 3 miesiące. W odniesieniu do jednego z pozwanych pobyt stały na ulicy (...) trwał do 22 marca 2016 r., a w odniesieniu do drugiego z nich trwał on do 18 sierpnia 2015 r. i nigdy nie obejmował podanego w pozwie adresu na ul. (...) w S., lecz dotyczył innego adresu. Nie sposób także pominąć, że obaj pozwani zostali wykreśli z rejestru przedsiębiorców z dniem 3 czerwca 2015 r., a zatem na długo przed złożeniem pozwu. Nawet jeśli powód prowadził z pozwanymi korespondencję i była

ona podejmowana przez nich pod wskazanymi w pozwie adresami, to zdarzenia te należy odczytywać w ujęciu historycznym. Obowiązkiem powoda było wskazanie adresów zamieszkania pozwanych aktualnych w dacie złożenia pozwu, a dla takiej konstatacji brak jest podstaw.

Próby doręczenia dokonuje się na prawidłowy adres zamieszkania, a więc w miejscu gdzie dany podmiot rzeczywiście przebywa.

Pomimo wyrażenia przez Sąd Rejonowy wątpliwości w tym zakresie i wezwania do wskazania prawidłowego adresu pozwanych powód zobowiązania nie wykonał.

O ile powód miał podstawy utrzymywać, że pozwani faktycznie przebywają z zamiarem pobytu pod adresami przez niego wskazanymi powinien tą okoliczność co najmniej uprawdopodobnić, z czym nie jest równoznaczne podniesienie twierdzeń. Wprawdzie w obowiązujących przepisach nie ma obowiązku strony wykazania dokumentem aktualnego adresem zamieszkania, jednak nie ulega wątpliwości, że powód nawet nie dążył do wyjaśnienia powstałych na tle niniejszej sprawy wątpliwości.

Z ciężącego na sędzie obowiązkowi dokonania prawidłowego doręczenia należy wyprowadzić wniosek, że niedające się usunąć wątpliwości, czy doręczenie nastąpiło prawidłowo, nie mogą obciążać strony, wobec której doręczenie miało nastąpić. Wyjątkowy charakter doręczenia zastępczego wynika wprost z pierwszego fragmentu art. 139 § 1 k.p.c. stwierdzającego "w razie niemożności doręczenia w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających". Dodać należy, że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 lutego 2017 r., III CZP 105/16 (dotychczas niepubl.), wyjaśnił, że doręczenie w sposób przewidziany w art. 139 § 1 k.p.c. może być uznane za dokonane wtedy, gdy przesyłka sądowa została wysłana pod aktualny adres z imieniem i nazwiskiem odbiorcy.

W tym stanie rzeczy nie można podzielić zrzutu naruszenia 139 § 1 k.p.c., a w konsekwencji dalej idących zarzutów zależnych od prawidłowego doręczenia, tj. art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. i art. 502¹ § 1 w zw. z art. 499 § 1 pkt 4 k.p.c.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 139 § 3 k.p.c. w razie niemożności doręczenia pisma osobie fizycznej w sposób przewidziany w regulacjach poprzedzających, z uwagi na nieujawnione w ewidencji zmiany miejsca zamieszkania i adresu - pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba, że nowe miejsce zamieszkania i adres są sądowi znane. Podkreślić jednak należy, że zgodnie z orzecznictwem oraz poglądem doktryny stosowanie wskazanej w art. 139 § 3 k.p.c. sankcji wyłączone jest w stosunku do wymienionych w nim osób podlegających wpisowi do ewidencji działalności gospodarczej (por. uchwała SN z dnia 17.01.2003 r., sygn. akt III CZP 81/02, lex nr 57066 i z 08.11.2006 r., sygn. akt III CZP 103/06, lex nr 197687; post. SA w Katowicach z 04.09.2012 r., V ACz 633/12, lex nr 1216277; Kodeks postępowania cywilnego - Komentarz pod red. Tadeusza Erecińskiego, wyd. LexisNexis, Warszawa 2012 r., s. 675), co w niniejszej sprawie ma szczególne znaczenie z uwagi na datę wpisu pozwanych do ewidencji. Ponadto w przypadku osób fizycznych mowa jest nie tylko o adresie, lecz także o miejscu zamieszkania, adres może być zaś utożsamiany z miejscem zamieszkania jedynie w sytuacji, gdy adresat istotnie tam mieszka (por. postanowienie SN z dnia 22 marca 1995 r., II CRN 4/95, lex nr 50590).

Mając powyższe na względzie zażalenie należało oddalić jako bezzasadne, a rozstrzygnięcie w tym przedmiocie opiera się na treści art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c.

SSO Piotr Sałamaj SSO Agnieszka Woźniak SSR del. Rafał Lila

Sygn. akt VIII Gz 377/17

ZARZĄDZENIA:

1. (...)

2. (...)

- (...)

- (...)

3. (...)

S., (...)